

Τράπεζα Θεμάτων Ιστορία Β' Λυκείου

GI_V_IST_0_13832

ΟΜΑΔΑ Α**ΘΕΜΑ 1****1.α.**

(1) Να συμπληρώσετε τα κενά του αποσπάσματος, βάζοντας στην κατάλληλη θέση μία από τις ακόλουθες λέξεις (δύο περισσεύουν): *μεσαιωνικός, βυζαντινός, Ίσαυροι, ελληνορωμαϊκός, ανθρωπισμός, Παλαιολόγοι, διαφωτισμός.*

Ο άνθρωπος της Αναγέννησης διακρίνεται από μια τάση απομάκρυνσης από το _____ παρελθόν. Έτσι, στράφηκε προς τον _____ πολιτισμό. Η στροφή αυτή προς τη βαθύτερη γνώση της αρχαιότητας γενικότερα ονομάστηκε _____. Βέβαια, και οι _____ λόγιοι, ιδιαίτερα κατά την εποχή των _____, ασχολήθηκαν συστηματικά με τη μελέτη της αρχαίας γραμματείας.

(μονάδες 5)

Απάντηση: μεσαιωνικό, ελληνορωμαϊκό, ανθρωπισμός, βυζαντινοί, Παλαιολόγων

(2) Να αντιστοιχίσετε τα δεδομένα της στήλης Α με εκείνα της στήλης Β. Δύο στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν.

A**B**

1. Αμερικανική Επανάσταση	α. Υποταγή του Βουλγαρικού
2. Δ' Σταυροφορία	κράτους στο Βυζάντιο
3. Μάχη του Κλειδίου	β. Αυτοκρατορία της Νίκαιας
4. Ιωάννης Βατάτζης	γ. Πτώση της Βαστίλλης
5. Γαλλική Επανάσταση	δ. Μάχη στο Ματζικέρτ
	ε. Αποστολή στη Μοραβία
	στ. Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας
	ζ. Διανομή της Ρωμανίας

(μονάδες 5)

Απάντηση: 1-στ, 2-ζ, 3-α, 4-β, 5-γ

1.β. Να αποδώσετε το περιεχόμενο των ιστορικών όρων: στρατιωτόπια, φυσιοκράτες.

(μονάδες 8+7=15)

Στρατιωτόπια: Ο θεσμός των θεμάτων, που δημιουργήθηκε τον 7^ο αιώνα, την περίοδο της διακυβέρνησης του Ηράκλειου, περιλάμβανε και τα στρατιωτόπια. Τα στρατιωτόπια ήταν κτήματα που ανήκαν στους στρατιώτες, από τα έσοδα των οποίων εξασφάλιζαν και συντηρούσαν το άλογο και τον οπλισμό τους. Το κτήμα και η υποχρέωση για στρατιωτική υπηρεσία μεταβιβαζόταν από τον πατέρα στον πρωτότοκο γιο. *(Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 15 του σχολικού βιβλίου)*

φυσιοκράτες: Εναντίον της οικονομικής αντίληψης του μερκαντισμού (δηλαδή, του κρατικού παρεμβατισμού, που περιόριζε την ελεύθερη οικονομική δραστηριότητα) στρέφονται οι οικονομολόγοι που ονομάζονται *φυσιοκράτες*, καθώς και οι οπαδοί της φιλελεύθερης οικονομίας. Οι φυσιοκράτες θεωρούσαν τη γεωργία ως βασική πηγή πλούτου και πίστευαν ότι έπρεπε να εφαρμοστούν και στην οικονομία οι νόμοι της φύσης, που δεν εμποδίζουν την ελεύθερη οικονομική δραστηριότητα. Οι σπουδαιότεροι φυσιοκράτες ήταν ο Κεναί (1694-1774), ο Γκουρναί (1712-1759) και ο Τυργκό (1727-1781). Όπως φαίνεται, ο αγροτικός χαρακτήρας της γαλλικής οικονομίας επηρέασε τους Γάλλους αυτούς οικονομολόγους στη διαμόρφωση της οικονομικής τους αντίληψης. *(η απάντηση βρίσκεται στη σελ. 170 του σχολικού βιβλίου)*

ΘΕΜΑ 2

2.α Με ποια μέτρα ο Καρλομάγνος ενίσχυσε την εσωτερική οργάνωση του Φραγκικού Βασιλείου;

(μονάδες 12)

Για να ενισχύσει την εσωτερική οργάνωση του κράτους του ο Κάρολος πήρε τα ακόλουθα μέτρα:

1. Διαίρεσε τη φραγκική επικράτεια σε 200 περίπου κομητείες. Οι κόμητες ασκούσαν, με τη βοήθεια των επισκόπων τη στρατιωτική και πολιτική διοίκηση, και συγχρόνως ήταν δικαστές και φοροεισπράκτορες.
2. Καθιέρωσε το θεσμό των βασιλικών απεσταλμένων, οι οποίοι θα επέβλεπαν την εφαρμογή των νόμων και των διαταγμάτων που εξέδιδε.
3. Προχώρησε σε εκκλησιαστική μεταρρύθμιση που συμπλήρωσε τη διοικητική μεταρρύθμιση. Η Εκκλησία απετέλεσε από τότε παράγοντα συνοχής και ενότητας.

(Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 29 του σχολικού βιβλίου)

2.β Ποιοι λόγοι οδήγησαν τους Ευρωπαίους στην αναζήτηση νέων δρόμων προς την Ανατολή;**(μονάδες 13)**

Ήδη από τον Μεσαίωνα οι Ευρωπαίοι έμποροι, ακολουθώντας το δρόμο του μεταξιού προς την Κίνα, είχαν σχηματίσει για την Ασία την εικόνα μιας μυστηριώδους και πλουσιότατης περιοχής της γης. Τη φαντασία των Ευρωπαίων είχε εξάψει και το έργο του Μάρκο Πόλο(1254-1324) *Βιβλίο των θαυμάτων*, στο οποίο ο τολμηρός εξερευνητής αφηγείται με μυθιστορηματικό τρόπο τις εντυπώσεις του από το εικοσαετές ταξίδι του (1271-1291) σε χώρες της Ανατολής.

Η κυριαρχία, όμως, των Οθωμανών Τούρκων στη δυτική Ασία και στις χώρες της Ανατολικής Μεσογείου απέκλεισε τους δρόμους επικοινωνίας με αποτέλεσμα να είναι δύσκολη, αν όχι αδύνατη, η μεταφορά ασιατικών προϊόντων προς την Ευρώπη.

Παράλληλα ο μονοπωλιακός έλεγχος του εμπορίου των μπαχαρικών στη Μεσόγειο από τους Βενετούς και τους Άραβες και η έλλειψη πολύτιμων μετάλλων στην Ευρώπη, καθιστούσαν αναγκαία την αναζήτηση καινούριων δρόμων προς τις χώρες της Ανατολής.

Εξάλλου, η πορεία προς τη διαμόρφωση εθνικών κρατών και ο έντονος ανταγωνισμός μεταξύ των μοναρχών οδήγησαν τις ευρωπαϊκές χώρες στην ανάληψη πρωτοβουλιών για την ενίσχυση του εμπορίου τους και της οικονομικής τους δύναμης. Μέσα στο πλαίσιο αυτό τα περισσότερα οργανωμένα εξερευνητικά ταξίδια χρηματοδοτήθηκαν άμεσα ή έμμεσα από ηγεμόνες.

Η Ισπανία και η Πορτογαλία, εκμεταλλευόμενες και την πλεονεκτική γεωγραφική θέση τους, πρωτοστάτησαν στον τομέα αυτό.

(Η απάντηση βρίσκεται στις σελίδες 122-123 του σχολικού βιβλίου)

Επιμέλεια: Χαιρέτη Αγγελική